

Νόμος 4387/2016 - Οδηγίες αναφορικά με εκκρεμή ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης για ελεύθερους επαγγελματίες και ειδικές κατηγορίες μισθωτών.

Ήδη από την δημοσίευση του νέου ασφαλιστικού νόμου 4387/2016 (στις 12.05.2016) αναμενόταν η έκδοση των σχετικών διευκρινίσεων σχετικά με την ασφάλιση και τις αναλογούσες εισφορές τόσο των ελευθέρων επαγγελματιών όσο και συγκεκριμένων κατηγοριών ασφαλισμένων για τις οποίες προβλέπεται εφεξής ασφάλιση ως μισθωτών, βάσει και σχετικών προβλέψεων.

Σε αυτή τη βάση, εκδόθηκαν στις 30.12.2016 από το Υπουργείο Εργασίας οι εξής εγκύκλιοι: (α) Φ.80000/οικ.61689/2215/2016 (Οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 38 και της παρ. 5 του άρθρου 40 του ν.4387/2016), όπως ορθώς έχει επανακοινοποιηθεί και (β) Φ.80000/οικ. 61327/1484/ 2016 (Καθορισμός ασφαλιστικών εισφορών των ελευθέρων επαγγελματιών, αυτοαπασχολούμενων και αγροτών από 1/1/2017 - Εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 39, 40 και 98 του ν.4387/2016), οι οποίες παρέχουν κυρίως τις ακόλουθες διευκρινίσεις:

A. Ειδικές κατηγορίες μισθωτών

- Σύμφωνα με τα οριζόμενα στις σχετικές εγκυκλίους, προβλέπεται η καταβολή εισφορών για τον κλάδο σύνταξης ως μισθωτών, μεταξύ άλλων, των ακόλουθων προσώπων:

- Πρόσωπα που διορίζονται ως μέλη Διοικητικού Συμβουλίου Α.Ε. και λαμβάνουν αμοιβή ή αποζημίωση όποιος μορφής για την ιδιότητά τους αυτή (δηλαδή ως μέλη Δ.Σ.), καταβάλλουν από 1/1/2017 ασφαλιστική εισφορά για τον κλάδο σύνταξης ποσοστού 20% επιμεριζόμενη κατά ποσοστό 6,67% για τον ασφαλισμένο και 13,33% για τον εργοδότη που υπολογίζεται επί της αμοιβής κατ' αποκοπή.

Με βάση τις δοθείσες διευκρινίσεις, εφόσον η ανωτέρω αμοιβή καταβάλλεται άπαξ κατ' έτος, αυτή διαιρείται δια 12 και κατανέμεται σε έκαστο των μηνών, με τις αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές να καταβάλλονται επί των μηνιαίων ποσών που προκύπτουν. Διευκρινίστηκε, περαιτέρω, ότι αν τα παραπάνω πρόσωπα για τη συμμετοχή τους ως μέλη Δ.Σ. Α.Ε. δεν λαμβάνουν αμοιβή ή αποζημίωση οποιασδήποτε μορφής δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών.

Τέλος, για τους συνεισπραττόμενους (από το τέως Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ.) κλάδους ανεργίας (Ο.Α.Ε.Δ. - Λ.Α.Ε.Κ., Ο.Α.Ε.Δ. - Λ.Π.Ε.ΑΕ) Ο.Ε.Κ. (ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ) και Ο.Ε.Ε. (ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ) προβλέφθηκε ότι δεν υφίσταται υποχρέωση καταβολής αντίστοιχων εισφορών από τα παραπάνω πρόσωπα, διότι οι αμοιβές/αποζημιώσεις από τη συμμετοχή τους ως μέλη Δ.Σ. δεν απορρέουν από σύμβαση εξαρτημένης εργασίας.

- Οι δικηγόροι με έμμισθη εντολή (ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση), για το εισόδημα που προέρχεται από τη διαρκή σχέση παροχής υπηρεσιών, καταβάλλουν, ομοίως, από 1/1/2017 ασφαλιστική εισφορά για τον κλάδο σύνταξης ποσοστού 20% επιμεριζόμενη κατά ποσοστό 6,67% για τον ασφαλισμένο δικηγόρο και 13,33% για τον εργοδότη/εντολέα.

Διευκρινίζεται, επιπλέον, ότι από 01.01.2017 καταργείται η καταβολή μηνιαίας εργοδοτικής εισφοράς ύψους 3% επί των αποδοχών του εμμίσθου δικηγόρου (που προβλεπόταν από τις διατάξεις του άρθρου 13 του νόμου 1512/1985).

Σημειώνεται ότι, βάσει της σχετικής εγκυκλίου, όπως ορθώς επανακοινοποιήθηκε, οι έμμισθοι δικηγόροι φαίνεται να εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής των εισφορών των

συνεισπραττόμενων κλάδων ανεργίας (Ο.Α.Ε.Δ. - Λ.Α.Ε.Κ., Ο.Α.Ε.Δ. - Λ.Π.Ε.ΑΕ) Ο.Ε.Κ. (ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ) και Ο.Ε.Ε. (ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ), όπως συμβαίνει με τα μέλη Δ.Σ.

- Όπως διευκρινίζεται και οι δύο παραπάνω κατηγορίες ασφαλισμένων θα υπόκεινται και στην καταβολή, πλην των εισφορών για τον κλάδο σύνταξης, εισφορών για υγιεινομική περίθαλψη (επιμεριζόμενων σε 2,55% για τον μισθωτό και 4,55% για τον εργοδότη) καθώς και για επικουρική ασφάλιση (επιμεριζόμενη σε 3,5% για τον μισθωτό και 3,5% για τον εργοδότη), υπολογιζόμενων επί των αποδοχών του μισθωτού. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι η σχετική εγκύκλιος δεν κάνει αναφορά στην ασφάλιση των συγκεκριμένων προσώπων για τον κλάδο εφάπαξ (που ανέρχεται σε 4%), ζήτημα το οποίο χρήζει περαιτέρω διευκρίνισης.
- Περαιτέρω, δεν διευκρινίζεται ρητά εάν στα παραπάνω πρόσωπα θα εφαρμόζεται η ελάχιστη μηνιαία βάση υπολογισμού των εισφορών, η οποία εισήχθη πρόσφατα για τους μισθωτούς με πλήρη απασχόληση (άρθρο 27 του ν. 4445/2016), και η οποία καθορίζεται με βάση το ποσό που αντιστοιχεί στον κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών (δηλαδή 586,08 Ευρώ μηνιαίως).

Β. Θέματα ελευθέρων επαγγελματιών

- Με βάση τη σχετική εγκύκλιο, για τον καθορισμό του μηνιαίου εισοδήματος επί του οποίου θα υπολογιστούν οι ασφαλιστικές εισφορές των ελευθέρων επαγγελματιών λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα από την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας για την οποία προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης στον Ε.Φ.Κ.Α., κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, όπως το εισόδημα αυτό καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, αναγόμενο σε δωδεκάμηνη βάση. Συνεπώς, για τις ασφαλιστικές εισφορές του 2017 λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα που αποκτήθηκε από τον ασφαλισμένο κατά το έτος 2016.
- Έως ότου καταστεί ευχερής η έγκαιρη χρήση των εισοδημάτων του προηγούμενου φορολογικού έτους, προβλέπεται ότι η βάση υπολογισμού των πάσης φύσεως ασφαλιστικών εισφορών προκύπτει από το πιο πρόσφατο εκκαθαρισμένο φορολογικό έτος. Εν προκειμένω, αναμένεται ότι ο υπολογισμός των εισφορών για το 2017 θα γίνει με βάση τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν το έτος 2015, ενώ όταν εκκαθαριστούν τα εισοδήματα του 2016 θα λάβουν χώρα οι απαραίτητοι συμψηφισμοί.
- Ειδικά για τα πρόσωπα που για πρώτη φορά από την έναρξη ισχύος του νόμου 4387/2016 και εφεξής αποκτούν ιδιότητα ή προβαίνουν σε έναρξη εργασιών ή δραστηριοτήτων ασφαλιστέων στον Ε.Φ.Κ.Α. ως ελεύθεροι επαγγελματίες, διευκρινίζεται ότι θα καταβάλλουν μηνιαία εισφορά που αντιστοιχεί στο κατώτατο όριο εισφορών (δηλαδή τα προβλεπόμενα ποσοστά ασφάλισης αναλόγως του επαγγέλματος επί μηνιαίου εισοδήματος ύψους 586,08 Ευρώ) από τον πρώτο μήνα έναρξης εργασιών έως τον τελευταίο μήνα του έτους.
- Αναφορικά με τα θέματα πολλαπλής επαγγελματικής δραστηριότητας (παράλληλη ασφάλιση), διευκρινίστηκε ότι δεν θα ισχύει ξεχωριστά το πλαφόν του μηνιαίου εισοδήματος των 5.860,80 Ευρώ (μέχρι του οποίου υπολογίζονται εισφορές) για κάθε αυτοτελή επαγγελματική δραστηριότητα, αλλά θα αθροίζεται το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα των επιμέρους επαγγελματικών δραστηριοτήτων (δηλαδή θα ισχύει ένα ενιαίο πλαφόν). Ωστόσο, δεν διευκρινίστηκε ρητά εάν το ενιαίο πλαφόν θα ισχύει και στις περιπτώσεις προσώπων που απασχολούνται παράλληλα ως μισθωτοί και ελεύθεροι επαγγελματίες, καθώς και τα ποσοστά με βάση τα οποία θα υπολογίζονται οι εισφορές επί πολλαπλών ανεξαρτήτων δραστηριοτήτων, σε περιπτώσεις που προβλέπονται διαφορετικά ποσοστά εισφορών ανά κατηγορία δραστηριότητας (λ.χ. 26,95% για δραστηριότητες του πρώην Ο.Α.Ε.Ε., π.χ. μέλος Ο.Ε. και 37,95% για δραστηριότητες του πρώην Ε.Τ.Α.Α., π.χ. μηχανικός).